

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:59) om trafikregler för luftfart;

TSFS 2026:46

Utkom från trycket
den 13 april 2026

beslutade den 30 mars 2026.

LUFTFART

Serie GEN

Transportstyrelsen föreskriver med stöd av 1 kap. 6 §, 8 kap. 1 § samt 14 kap. 16 § luftfartsförordningen (2010:770) i fråga om styrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:59) om trafikregler för luftfart

dels att 2 kap. 11 §, 3 kap. 5, 9, 12, 22, 27 och 28 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 2 kap. 11 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1 och 5 §§, 2 kap. 4, 5 och 8–10 §§, 3 kap. 1–4, 6–8, 17, 24 och 25 §§, 4 kap. 4 och 5 §§ samt bilaga 2 ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 18 § ska lyda ”Inlämning av färdplan och flygning i fjällområde”,

dels att det närmast före 3 kap. 3 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse,

samt beslutar följande allmänna råd.

1 kap.

1 § Dessa föreskrifter kompletterar kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 av den 26 september 2012 om gemensamma luftfarts- och driftsbestämmelser för tjänster och förfaranden inom flygtrafiken och om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 1035/2011 och förordningarna (EG) nr 1265/2007, (EG) nr 1794/2006, (EG) nr 730/2006, (EG) nr 1033/2006 och (EU) nr 255/2010.

Allmänna råd

Dessa föreskrifter bör läsas tillsammans med genomförandeförordning (EU) nr 923/2012. Till förordningen finns även godtagbara sätt att uppfylla kraven (Acceptable Means of Compliance, AMC) och vägledande material (Guidance Material, GM). För en heltäckande bild av och förståelse för regelverket bör samtliga dokument användas. AMC och GM finns i dokumentbiblioteket på EASA:s webbplats.

EASA sammanställer den aktuella förordningen, AMC och GM i Easy Access Rules, som också finns i dokumentbiblioteket på EASA:s webbplats.

5 § I dessa föreskrifter avses med

<i>AFIS</i>	(Aerodrome Flight Information Service, flyginformationstjänst för flygplats) verksamhet med uppgift att bedriva flyginformationstjänst vid okontrollerad flygplats,
<i>AGL</i>	(Above Ground Level, höjd över marken) det vertikala avståndet från underliggande terräng till en nivå, en punkt eller ett föremål betraktat som en punkt,
<i>allmän flygtrafik</i>	alla civila luftfartygs respektive statsluftfartygs rörelser som utförs i enlighet med de förfaranden som fastställs av Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO),
<i>AMSL</i>	(Above Mean Sea Level, höjd över havsytans medelnivå), som kan vara <ol style="list-style-type: none"> 1. (altitude) det vertikala avståndet från havsytans medelnivå till en nivå, en punkt eller ett föremål betraktat som en punkt, eller 2. (elevation) det vertikala avståndet från havsytans medelnivå till en punkt eller en nivå på eller i fast förbindelse med jordytan,
<i>ATS-enhet</i>	(ATS unit) flygtrafikledningsenhet,
<i>blindsändning</i>	sändning från en station till en annan vid tillfällen då dubbelriktad förbindelse inte kan upprättas,
<i>fjällområde</i>	ett område som avgränsas av koordinaterna 662430N/0234000E, 643500N/0184000E, 623200N/0154000E, 610000N/0143300E och 600545N/0123000E, samt berörda delar av riksgränsen mot Norge och Finland; karta finns i bilaga 1,
<i>flyginformationszon (FIZ)</i>	(Flight Information Zone) ett avgränsat luftrum inom vilket flyginformationstjänst för flygplats (<i>AFIS</i>) och alarmeringstjänst för flygplatstrafik tillhandahålls,
<i>flygning av lokal natur</i>	flygning som utförs på högst 5 000 ft <i>AMSL</i> , inom <i>terminalområdets</i> sidogränser eller, där <i>terminalområde</i> saknas, inom högst 25 NM från flygplatsen,

<i>genomgångshöjd</i>	den höjd över havsytans medelnivå på eller under vilken ett luftfartygs flyghöjd kontrolleras i förhållande till höjd över havsytans medelnivå eller höjd över visst referensplan,
<i>indikerad fart (IAS)</i>	(Indicated Air Speed) den fart som visas på luftfartygets hastighetsmätare,
<i>ICAO</i>	(International Civil Aviation Organization) den internationella civila luftfartsorganisationen,
<i>IFR</i>	(Instrument Flight Rules, instrumentflygregler) regler och procedurer som ska följas när ett luftfartyg huvudsakligen flygs med hjälp av instrument för att piloten ska kunna kontrollera luftfartygets attityd, navigera och upprätthålla avstånd från hinder, terräng och i viss utsträckning andra luftfartyg,
<i>marschstigning</i>	teknik för flygning som medför en nettoökning av höjden allt eftersom luftfartygets massa minskar,
<i>specialiserad flygverksamhet</i>	all verksamhet, förutom kommersiell flygtransport, där luftfartyget används för särskilda aktiviteter, t.ex. jordbruk, bygg- eller anläggningsarbete, fotografering, lantmäteri, övervakning och patrullering eller reklamflygning,
<i>svenskt territorium</i>	Sveriges landområden, Sveriges sjöterritorium med inre vatten och territorialhavet samt luftrummet över landområdena och sjöterritoriet,
<i>terminalområde (TMA)</i>	(Terminal Control Area) ett kontrollområde som i regel inrättas vid sammanflödet av ATS-flygvägar i närheten av en eller flera större flygplatser,
<i>trafikinformationsområde (TIA)</i>	(Traffic Information Area) avgränsat okontrollerat luftrum som sträcker sig uppåt från en angiven ovanför jordytan belägen gräns i höjddled inom vilket flyginformationstjänst för flygplats (AFIS) utövas,
<i>trafikinformationszon (TIZ)</i>	(Traffic Information Zone) avgränsat okontrollerat luftrum som sträcker sig från jordytan upp till en angiven övre gräns inom vilket flyginformationstjänst för flygplats (AFIS) utövas,
<i>VFR</i>	(Visual Flight Rules, visuelflygregler) regler som kan följas om väderförhållandena är tillräckligt goda för att luftfartygets pilot visuellt ska kunna kontrollera luftfartygets attityd, navigera och upprätthålla avstånd från hinder, terräng och andra luftfartyg.

I övrigt har termer som används i dessa föreskrifter samma betydelse som i genomförandeförordning (EU) nr 923/2012.

2 kap.

4 § Ett luftfartyg som befinner sig i eller avser flyga in i en trafikinformationszon (TIZ), ett trafikinformationsområde (TIA) eller en flyginformationszon (FIZ) ska rapportera avsedda manövrer till berörd AFIS-enhet.

5 § När en ATS-enhet vid en flygplats är tillfälligt stängd ska ett luftfartyg passa ATS-enhetens publicerade radiofrekvens och genom blandsändning meddela uppgifter enligt andra stycket. Om det framgår av radiotrafik att ATS-enheten öppnar ska piloten snarast anmäla sin position och om flygplatskontrolltjänst utövas begära klarering för fortsatt flygning.

När en ATS-enhet saknas vid flygplatsen ska ett luftfartyg som framförs på eller i flygplatsens närhet passa flygplatsens publicerade radiofrekvens, om sådan finns, och annars frekvensen 123,450 MHz. Piloten ska på radiofrekvensen vid lämpliga tillfällen i luften och på marken blandsända sådana korta upplysningar som kan tjäna till ledning för andra luftfartyg för att undvika kollision, exempelvis om position, flyghöjd och avsikt. Ett luftfartyg som befinner sig i flygplatsens närhet inbegriper, men är inte begränsat till, luftfartyg som inträder i eller lämnar ett trafikvarv.

8 § Under och över luftrum med meddelad genomgångshöjd som skiljer sig från 7 § ska den genomgångshöjd som meddelats i detta luftrum användas.

Allmänna råd

I terminalområden (TMA), kontrollområden (CTA), kontrollzon (CTR), trafikinformationsområden (TIA), trafikinformationszon (TIZ) och flyginformationszon (FIZ) bör genomgångshöjden normalt anges separat samt publiceras på tillämpliga flygkartor i AIP.

9 § Ett luftfartyg ska vid flygning i de luftrum som framgår av nedanstående tabell vara utrustat med fungerande SSR-transponder i minst den omfattning som framgår av tabellen.

LUFTRUM	IFR-flygning	VFR-flygning
Kontrollzon (CTR)	S	A
Terminalområde (TMA)	S	AC
Kontrollområde (CTA)	S	AC

LUFTRUM	IFR- flygning	VFR- flygning
Trafikinformationszon (TIZ) Trafikinformationsområde (TIA) Flyginformationszon (FIZ)	S	N*
Luftrumsklass G över den högsta höjden av 3 000 ft/900 m AGL eller 5 000 ft/1 500 m AMSL	S	N*
Luftrumsklass G, övrigt luftrum	S	N*

S = Mod S med funktion för identifiering krävs.

A = Mod A för positionering krävs.

AC = Mod A och C med automatisk tryckhöjdsrapportering krävs.

N = inget krav på SSR-transponder.

*= Notera krav på användning av SSR-transponder i punkt SERA.13001 i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012.

10 § Transponder krävs inte vid flygning i avgränsat kontrollerat luftrum som permanent eller tillfälligt har upplåtits för specifik flygverksamhet, om inte flygtrafikledningen eller behörig myndighet begär det för att säkerställa flygsäkerheten i det enskilda fallet.

3 kap.

1 § Av tillägg 6 till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 framgår instruktioner för ifyllande av färdplansformulär. Kompletterande instruktioner finns i bilaga 2 till dessa föreskrifter.

2 § Utöver det som framgår av punkt SERA.4005 i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 ska en färdplan, i tillämpliga fall, även innehålla uppgifter enligt bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Allmänt

3 § Av punkt SERA.4001 i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 framgår villkoren för inlämning av färdplan.

Allmänna råd

Inlämning av en fullständig färdplan per radio till en ATS-enhet bör enbart ske om det är nödvändigt.

4 § Före flygning i okontrollerat luftrum ska en färdplan lämnas in

1. vid flygning enligt IFR under dager över den högsta av följande: 5 000 ft AMSL eller 3 000 ft AGL, och

2. vid flygning enligt IFR och VFR under dager inom eller in i en trafikinformationszon (TIZ), ett trafikinformationsområde (TIA) eller en flyginformationszon (FIZ).

6 § En förkortad färdplan får lämnas in via radio till en ATS-enhet

1. vid flygning i en trafikinformationszon (TIZ), ett trafikinformationsområde (TIA) eller en flyginformationszon (FIZ), och

2. när avsikten är att inhämta klarering för en mindre del av en flygning, som vid flygning i kontrollzon (CTR) eller terminalområde (TMA).

En förkortad färdplan ska minst innehålla uppgifter om luftfartygets eller luftfartygens beteckning, flygregler, typ av luftfartyg, flygväg, flyghöjd och antal personer ombord.

7 § Av punkt SERA.4001 d i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 framgår hur långt innan en avgångsblocktid (EOBT) en färdplan får lämnas in. Om färdplanen lämnas in tidigare än 24 timmar före EOBT ska datum för flygningen anges i fält 18 efter DOF/.

För en flygning enligt VFR som kommer att utföras mellan svenska flygplatser och i sin helhet utförs inom svensk flyginformationsregion (FIR) får färdplanen lämnas in senast 30 minuter före EOBT.

För flygningar av brådskande natur som sjuktransporter och flygande räddningsenheter, flygningar utförda av Polisen eller Kustbevakningen samt för flygningar av lokal natur kan en senare inlämning accepteras.

8 § En färdplan ska lämnas till en ATS rapportplats (ARO).

En färdplan ska i första hand lämnas i digitalt format till FPC. När detta inte är möjligt, kan färdplanen även lämnas via telefon.

Allmänna råd

Ansvarigt ARO inom svenskt område är Färdplaneringscentralen (FPC). Kontaktuppgifter till FPC finns angivna i AIP ENR 1.10 punkt 3.3. Vid vissa flygplatser finns färdplaneringsrum med telefonförbindelse till FPC.

17 § Om det under flygningen, på grund av väderförhållanden eller andra omständigheter, uppstår en så stor försening att piloten inte kommer att hinna lämna landningsmeddelande till ATS-enheten inom den föreskrivna tiden, ska piloten om möjligt lämna en landningsrapport via radio eller på annat lämpligt sätt till en flygtrafikledningsenhet i enlighet med punkt SERA.4020 e i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012.

24 § Dubbelriktad radioförbindelse krävs inte vid flygning enligt VFR i avgränsat luftrum som permanent eller tillfälligt upplåtits för specifik flygverksamhet inom en trafikinformationszon (TIZ), ett trafikinformationsområde (TIA) eller en flyginformationszon (FIZ).

25 § Enstaka flygningar in i eller ut ur en trafikinformationszon (TIZ) får ske utan dubbelriktad radioförbindelse efter tillstånd från ATS-enheten.

4 kap.

4 § Flygning enligt 1–3 §§ ska ske fritt från moln och med sikt till marken eller vattnet, i enlighet med tabell S5-1 i punkt SERA.5001 i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012.

5 § VFR-flygning under mörker är tillåtet under förutsättning att villkoren i punkt SERA.5005 c i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 är uppfyllda.

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 maj 2026.

2. Ett beslut som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter och som gäller vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter ska ha fortsatt giltighet.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Per Fredriksson
(Sjö- och luftfart)

Bilaga 2.

Instruktionerna nedan kompletterar tillägg 6, genomförandeförordning (EU) nr 923/2012.

Utöver det som framgår av punkt SERA.4005 i bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 ska en färdplan, i tillämpliga fall, även innehålla uppgifter enligt denna bilaga.

Endast siffrorna 0–9 samt bokstäverna A–Z skrivna med versaler får användas i textfälten. Tecknen ”/” och ”-” får endast användas för att indikera nya fält eller delfältmarkeringar.

Fält 7 Luftfartygets beteckning (högst 7 tecken)

Vid formationsflygning anges det ledande luftfartygets beteckning i fält 7. I fält 18 anges samtliga luftfartygsbeteckningar åtskilda av ett mellanslag. Exempel: REG/SEABC SEDEF.

Fält 8 Flygregler och typ av flygning (ett eller två tecken)

Ange med en av följande bokstäver flygningens art:

S	Linjefart.
N	Luftfart i icke regelbunden trafik (även taxiflyg).
G	Allmänflyg (privatflyg och specialiserad flygverksamhet (SPO)).
M	Militär luftfart. I Sverige även luftfart i polis- eller tulltjänst.
X	Annan art av luftfart än ovan angivna.

För flygning med avgiftsreduktion eller avgiftsbefrielse anges flygningens art även i klartext i fält 18 efter RMK/. Exempel: RMK/SKOL.

Fält 15 Marschhastighet, marschhöjd och flygväg*Marschhastighet*

Kurshastigheten (TAS) får även anges i Mach-tal, angivet i närmaste hundradel av enheten Mach och angivet som M följt av 3 siffror. Exempel: M082.

Marschhöjd

Marschhöjden får även anges i meterstandard i tiotals meter angivet som S följt av 4 siffror. Exempel: S1050.

Flygväg (innefattande ändringar av hastighet, flyghöjd eller flygregler)

För flygning utanför upprättade ATS-flygvägar:

För flygning inom svensk flyginformationsregion (FIR) över FL095/FL125 behöver inte punkter anges med intervallet 30 minuter/200 NM i färdplanen.

Färdlinjen ska beskrivas enligt följande:

- i. För flygning som i huvudsak ska gå i östlig eller västlig riktning: ange punkter som bildas av skärningen mellan latitudparalleller angivna i hela eller halva grader och meridianer med följande intervall:

(1) vid flygning mellan 70°N och 70°S: var 10:e grad longitud, och

(2) vid flygning norr om 70°N respektive söder om 70°S: var 20:e grad longitud.

Exempel: 65N020W, 6530N03000W.

Avståndet mellan angivna signifikanta punkter ska om möjligt inte överskrida en timmes flygtid. Ytterligare signifikanta punkter ska anges när så bedöms nödvändigt.

- ii. För flygning som i huvudsak ska gå i nordlig eller sydlig riktning: ange punkter som bildas av skärningen mellan longituder angivna i hela grader och latitudparalleller med 5 graders intervaller. Exempel: 70N005E, 75N003W.

Tillåtna beskrivningar i fält 15

Inom svensk flyginformationsregion (FIR) ska inte SID eller STAR anges.

Ändring av flygregler (3 tecken) kan även anges enligt nedan.

OAT vid ändring från GAT till OAT.

GAT vid ändring från OAT till GAT.

En-route STAY indikator

STAY används inom IFPZ för att ange ett tidsintervall för särskild verksamhet, exempelvis fotoflygning, skolflygning och flygmätning. STAY får inte användas ihop med en flygprocedur inom terminalområde (TMA) och vid flygplats. STAY får inte användas i RPL. Varje STAY numreras (STAY1, STAY2, o.s.v.). Tiden i STAY-området anges i timmar och minuter. STAY som angivits i fält 15 ska kompletteras med STAYINFO/ i fält 18.

Exempel:

...VSB STAY1/0100 KAL... (verksamheten börjar vid VSB och avslutas en timme senare vid KAL).

...VSB STAY1/0030 VSB... (verksamheten börjar och avslutas vid VSB).

...VSB STAY1/0030 VSB M996 TRS STAY2/0030 TRS... (två stycken STAY, en vid VSB och en vid TRS).

...VSB VFR STAY1/0030 VSB/N0180F130 IFR... (byte av flygregel före och efter STAY).

Fält 16 Destinationsflygplats och total beräknad flygtid samt alternativflygplats(er)

I en färdplan som lämnas från ett luftfartyg i luften anges den beräknade flygtiden från den första punkten på den flygväg färdplanen avser fram till den punkt där färdplanen beräknas upphöra.

Inom svensk flyginformationsregion (FIR) behöver alternativflygplats inte anges för flygning enligt VFR.

Fält 18 Övriga upplysningar

Följande indikatorer ska användas

PBN/ RNAV eller PBN förmåga ska alltid anges om R angivits i fält 10.

NAV/ om Z har angivits i fält 10

För flygning som är undantagen från kraven på RNAV inom IFPZ anges NAV/RNAVX (RNAV saknas) eller RNAV/INOP (RNAV ur funktion).

COM/ För flygning som är undantagen från kraven på 8.33 kHz inom IFPZ anges COM/EXM833.

DOF/ Datum ska anges när färdplanen lämnas in mer än 24 timmar i förväg, och får anges även när färdplanen lämnas in mindre än 24 timmar i förväg.

REG/ Vid formationsflygning anges samtliga luftfartygsbeteckningar åtskilda av ett mellanslag. Exempel: REG/SEABC SEDEF.

EET/ Vid flygning enligt VFR ska plats för passage av gräns till svenskt territorium och beräknad flygtid från start fram till den platsen anges. Exempel: EET/ENOR0030, EET/6822N01959E0030, EET/LAMPI0015.

CODE/ Flygning som planerar använda CPDLC ska ange luftfartygets elektroniska adress med 6 tecken. Exempel: F00001.

ORGN/ Originalavsändarens AFTN-adress med 8 bokstäver eller andra kontaktuppgifter när avsändaren inte med säkerhet kan identifieras av ATS-enheter.

RMK/ Här anges alla ytterligare upplysningar i klartext. Godkända förkortningar enligt AIP-SVERIGE GEN 2 får användas.

Svenska militära luftfartyg ska vid flygning inom Sverige, om tillämpligt ange följande tilläggsinformation: OAT (militär färdplan), QRA (Quick Reaction Alert) och ARMED (laddad). Detta ska anges som första information efter RMK/ och i angiven ordning. Exempel: RMK/OAT QRA ARMED.

Följande indikatorer får endast användas för flygningar inom IFPZ

AWR/Rn (Aircraft Operator What-If Reroute). Färdplanen är modifierad av flygoperatören. AWR/ ska utan mellanrum följas av Rn, där n ska vara en siffra som i ordningsföljd anger vilken färdplan det är i förhållande till den ursprungliga färdplanen. Exempel: AWR/R1 (= den första modifierade färdplanen), AWR/R2 (= den andra modifierade färdplanen).

STAYINFO/ Ange vilken verksamhet som ska utföras under STAY. Numreringen på STAY och STAYINFO ska överensstämma. Exempel: STAYINFO1/ CALIBRATION OF VSB VOR.

EUR/ Protected. Används när flygningen av olika skäl ska vara konfidentiell. Manuell handläggning utförs inom IFPS, inklusive en bedömning av behovet av att ange flygningen som konfidentiell. Exempel: EUR/PROTECTED.

Följande indikator får endast användas för flygningar inom Sverige med svenska militära luftfartyg

FOR/ (Formationsflygning) Används vid förbandsflygning inom svenskt område. Anropssignaler för samtliga flygplansindivider, åtskilda med ett plustecken, ska anges.

Fält 19 Kompletterande uppgifter

Färg och markeringar på luftfartyget

A/ Färg och markeringar på luftfartyget
För in luftfartygets huvudsakliga färg(er) samt eventuella framträdande markeringar.

Tillåtna förkortningar:

B Blå/Blue.
G Grön/Green.
R Röd/Red.
W Vit/White.
Y Gul/Yellow.

Annan färg eller kontrastmarkering får anges i klartext.

Befälhavarens namn

C/ Befälhavarens namn
Texta befälhavarens namn.

Ange även telefonnummer där befälhavare/operatör kan nås i samband med flygning. Telefonnummer ska anges med prefix, landskod, nationell destinationskod och abonnentnummer. Exempel: +46701234567.

Färdplanen inlämnad av

Fyll om möjligt i det telefonnummer (eventuellt även faxnummer) på vilket flygoperatören kan nås före start, så att ATS-enheten kan hämta eller lämna kompletterande information före avgång eller förmedla uppgifter om exempelvis en ATFM-restriktion.